

Er fólkaskúlin ruskspann hjá tí almenna?

Vit mugu taka stöðu til, um fólkaskúlin skal vera við í kunningartökninni ella um hann skal vera ruskspann hjá tí almenna, sigur Katrin D. Jakobsen úr Javnaðar-flokknum, í sambandi við ætlanirnar hjá Signar á Brúnni um at koyra gamlar teldur út í skúlarnar

RIGMOR DAM

Vit hava í seinastuni hoyrt um, at fólkaskúlin skal fáa burturlagdar teldur frá øllum stovnum landsins. Her er talan um teldur, sum ikki longur verða brúktar, tá skift verður út.

Tað er Vinnumálastýrið, sum hevur skotið hetta upp, og ætlanin er, at KT-forum, sum er eitt ráðgevandi forum undir Vinnumálastýrinum, skal gera eina inn-savningarskipan og gera teldurnar nýtligar.

Katrin D. Jakobsen úr Javnaðarflokknum hevur í hesum sambandi sett Signar á Brúnni landsstýrismannin í skúlumálum nakrar fyrispurningar, og friggjadagin var orðaskifti í tinginum um svarini frá honum.

Loysir tað seg fíggarliga?

Samanumtikið kann sigast, at tað týskist at vera torført hjá tinglimum at tosa um tilfildisviðurskipti, tí øll vita eitt sindur um evnið og onginn veit nokk. Hetta var orðaskiftið eisini merkt av, og ógjørligt var at koma fram til nakkað ítøkiligt, tí aðal-spurningurin í hesum málið er, um tað fíggarliga er ráðiligt at uppræðera gamlar teldur, ella um tað kanska loysir seg betur at keypa nýggjar. Og her vóru tinglimir ikki á einum máli um, hvør kostnaðurin er fyri eina fulla uppræðing. Jógván á Lakjuni úr Fólka-flokknum helt, at 1000,- kr. pr. teldu mundi vera nokk, meðan Katrin D. Jakobsen vísti á, at 20 brúktar teldur, sambært Vinnumálastýrinum, kosta 130.000,- kr., ella 6500,- kr. fyri hvørja at uppræðera, sam-

stundis sum hon segði seg hava kannað kostnaðin fyri eina nýggja teldu: 5000,- kr. um fleiri verða keyptar samstundis. So hon var sera økmyla um roknið hjá Signar á Brúnni, og vísti fleiri ferðir á, at hetta hongur ikki saman fíggarliga.

Hvat krevja vit?

Bjarni Djurholm úr Fólka-flokknum segði seg taka undir við ætlanunum hjá Signar á Brúnni, men hann gjørdi samstundis vart við, at hóast vit skulu spara har vit kunnu, mugu vit ansa eftir, at vit ikki gera skaða, um so er at vit gera eina uppræðing, sum visir seg at vera ein skeiv fløga aftaná eitt ella tvey ár.

Hann setti eisini fleiri spurningar sum hann ynsksti svaraðir, aðrenn farið verður undir eina slíka verkætlan. Millum annað vísti hann á týðningin av eini nærri áseting av, hvønn málsetning vit hava til telduútbúnað til skúlaverkið.

- Hvat skal ein telda kunna? Tekstviðgerð og rokniark kann ein og hvør telda. Næmingarnar seta so stór krøv til teldurnar, at lærararnir hava ílt við at fylgja við og hetta er ein stórir pedagogiskur trupulleiki í dag. Hetta ger at næmingarnir verða ikki so motiveraðir, sum ynskiligt var.

Harafurt talaði hann um týðningin av, at teldurnar sum eru, verða røktar, tí hetta kostar eisini og hvør skal gjalda? Neyðugt er við telduvörum, fyri at hava skil á teldunum og hvør skal gjalda fyri hann?

Er ongin vandi?

Í fyrispurningi sínum, til

Signar á Brúnni landsstýrismann, spurdi Katrin D. Jakobsen, um landsstýrismadurin ongan vanda sær í at gera fólkaskúlin út við gomlum teldum.

Til hetta svaraði Signar á Brúnni, at hann ongan vanda sær í, at fólkaskúlin fær nakrar teldur, ið annars høvdu verið settar til viks ella koyrdar burtur.

Hann greiddi viðari frá, at ein inn-savningarskipan er sett í verk sum eitt royndartiltak. Hetta fevnir í stuttum um, at tær teldur sum verða skiftar út, verða latnar KT-forum, sum síðani metir um innkomnu teldurnar og sendir tær, sum mettar verða at kunna gerast væl nýtligar, til eina teldufyrirøktu, fyri at verða hugdar eftir. Tær teldur, sum henda fyrirøktu metir kunna nýtast aftur, verða so uppræðarar soleiðis, at tær eru egnaðar til undirvísingarbúnað.

Signar á Brúnni metti, at henda skipan tryggjar dygdina á teimum gomlu teldunum so væl sum nú einaferð ber til.

- Væntast kann ikki, at talan verður um nógvar av hesum slag framyvir, um so er at royndartiltakið eydnast, kanska einar 20 til 30 teldur í miðal um árið, segði hann.

Kommunalar iløgur til teldur

Málið í KT-álitinum er, at tað skulu vera fimm næmingar til hvørja teldu í fólka-skúlanum. Katrin D. Jakobsen segði seg vera bangna fyri, um kommunurnar fara at gera hesar iløgur, um skúlarnir kortini fáa brúktar teldur. Hon spurdi tí landsstýrismannin um hann væntar, at komm-

unurnar verða grammar at keypa nýggja telduútgørd, tá ið skúlarnir hava fingið tær gomlu.

Signar á Brúnni svaraði, at hann ikki væntar, at henda skipan fær nakra ávirkan á iløguhugin hjá kommunum. Hetta orsakað av, at hesar teldur ikki eru ætlaðar at koma í staðin fyri tær teldur, sum stuðul verður veittur til frá Undirvísing- og Mentamálastýrinum.

- Hesar teldur koma ikki at telja við í talinum av teldum, ið tann einstaki skúlin fær stuðul til, segði hann, og legði afturat, at talan bert verður um, at fólka-skúlarnir fáa fleiri teldur, enn teir annars vildu havt fingið.

Eisini segði Signar á Brúnni, at sum er, er ein skipan sett í verk, sum næstu 2 árin, skal stuðla undir soleiðis, at fólka-skúlarnir fáa einar 1.200 til 1.400 teldur til gott 7.000 næmingar.

- Gongur henda ætlan út, verða føroysku fólka-skúlarnir fult á hædd við okkara grannalond og í fleiri forom væl frammanfyri, legði hann afturat.

Til hetta segði Katrin D. Jakobsen, at tað ikki er nøgðin á teldum sum er av-

gerandi. Heldur skal man at fylgja KT-álitinum, sum einki nevnið um gamlar ella brúktar teldur, men keypa nýggjar teldur.

Ymisk krøv

Katrin D. Jakobsen fregnast eisini um at fáa at vita frá Signar á Brúnni, hvønn hugburð landsstýrismadurin hevur, tá ið tað ræður um kunningartøkni í undirvísing, í mun til tørvin hjá landsins stovnum?

Signar á Brúnni svaraði, at nýtslutarvurin í undirvísingini og á landsins stovnum er hvør sín. Hann sigur, at krøvini eru sera ymisk, alt eftir hvønn flokk og hvørja lærugrein talan er um.

- Á landsins stovnum setir nýtslan í mongum forom stór krøv til telduna, segði hann og skoytti upp, at hesi krøv eru alsamt vaksandi og verður teldan hjá tí einstaka nýtt ein stóran part av arbeiðsdegnum.

- Nýtslustigið er vordið so mikið høgt í dag, við øllum teimum kravmiklu telduskráum, sum tann einstaki brúkarin nýtir hvørt um aðra og oftani samstundis. Hetta eru skráir, sum krevja nóg meira av telduni enn tað, sum verður kravt í eini und-

irvísing.

Er hetta almenn sparring?

Spurður um hetta er ein liður í almennu sparringunum, segði Signar á Brúnni:

- Nei, tvørturímóti. Undirvísing- og Mentamálastýrið hevur ætlanir at nýta knappar 5 mió. kr. til at stuðla kommununum í at keypa uml. 1.200 til 1.400 teldur tey næstu 2 árin. Henda upphædd verður ikki ávirkað av ætlanum um, at lata fólka-skúlarnar fáa dagfórdu teldurnar frá almennu stovnum, segði hann.

- At dagfóra tær gomlu teldurnar kostar eisini pening og hetta verður fíggað av eini serligari KT verkætlanarkonto, ið Vinnumálastýrið hevur tikið stig til.

Signar á Brúnni segði seg vanta, at úrslitið av hesum tiltaki er, at samfelagið fær størri nyttuvirði av teirri orsök, at fólka-skúlin fær fleiri teldur enn hann annars hevði fingið, og teldur, sum annars høvdu verið beindar burtur, verða dagfórðar fyri eina lutfalsligari litlari upphædd og koma at tæna nokrar ár afturat.

Fólkaskúlin fer at sviða

Katrin D. Jakobsen:

- Eg eri skelka av at fólk eru so ókritisk um hesi viðurskiptini. Hetta er so konservativt og ókritiskt. Hetta minnir um tá, føroyingar aftaná kríggi fóru til Bretlands at keypa kolatrolarir, sum vóru so dýrir at teir fóru nadenomog-hjem.

- Spurningurin er, um vit eru við ella ikki. Skulu vit lata okkum noyðast við gamalt jarn, og skal fólka-skúlin brúkast til tað? Ella skulu vit sleppa okkum av við ruskið? Tí vit eru øll samd um at gomul teknologi hóskar ikki til framtíðar avbjóðingar, óansæð hvussu vit pakka tað inn.

- Danir innsavnað eisini sínar gomlu teldur saman - men ikki til fólka-skúlan

- men teir stúva tær saman í bygjur og brúka tær til menningarhjálp. Nógvar teldur eru sendar til Russlands. Teir sleppa sær av við ruskið. Í Farum kommunu fáa øll børn í barnagarðsaldri eina teldu heim við og hvør næmingur í framhaldsdeildini fær eina farteldu. So har hevur man tikið stigið fult út og avgjørt at vit eru við í tokinum.

- Og so hongur hetta als ikki fíggarligt saman. Fyri 20 brúktar teldur skalt tú gjalda 130.000,- kr. Og tú fært eina nýggja teldu fyri tað, sum tað kostar at uppstiga eina nýggja teldu. Tað kostar 6.500,- kr. pr. teldu at uppstiga. Eg havi kannað tað, og tú fært eina nýggja teldu fyri 5000,- kr. um tú samskipar keypið.

Spurningurin er, um vit skulu brúka eina rúgvu av pengum til at uppstiga gamlar teldur ella skulu vit brúka somu upphædd til at keypa nýggjar teldur fyri? Hetta er ein dýr discount-loysn.

Eg eri bangin fyri at fólka-skúlin fer at sviða fyri hetta.